

Vt 4 välillä Lusi-Kanavuori, toimenpideselvitys

Yleisötilaisuus 11.10.2021 klo 17.00–19.00 (Teams)

Kooste yleisötilaisuudessa esitetyistä kysymyksistä ja vastauksista

- 1) Tuleeko tilaisuudesta esitysmateriaali tai tallenne jälkeempään nähtäväksi?
 - *Vastaus:* Esitysmateriaali tulee tilaisuuden jälkeen nähtäville hankesivuille: <https://vayla.fi/vt-4-lusi-kanavuori-toimenpideselvitys1>
 - *Vastaus:* Tilaisuutta ei tallenneta järjestäjien toimesta, sillä Teams-tallenteeseen sisältyy osallistujien henkilötietoja. Henkilötietoja sisältävän tallenteen jakaminen edellyttäisi hyväksynnän kaikilta osallistujilta, joka ei käytännön järjestelyn takia ole mahdollista. Yleisötilaisuudessa esitettyjen kysymysten ja vastausten kirjallinen kooste tulee hankesivuille.

- 2) Millä aikataululla ensimmäiset osahankkeet voisivat edetä toteutukseen, jos rahoitus hankkeille järjestyisi heti?
 - *Vastaus:* Toimenpideselvitys on esisuunnitelma, ja kaikkien hankkeiden osalta täytyy vielä laatia tarkempia suunnitelmia ennen kuin rakentaminen tulee ajankohtaiseksi. Seuraava suunnitelmavaihe voi olla hankkeesta riippuen joko yleissuunnitelma tai pienemmissä osahankkeissa tiesuunnitelma. Tiesuunnitelman laatiminen vie arviolta noin 2 vuotta, jonka jälkeen myös rakentamisen valmisteluun on varattava aikaa muutama vuosi.

- 3) Onko tutkittu, miten pysähtymiseen ja valtatieltä poikkeamiseen vaikuttaa 2+2-kaistaisen osuuden alkaminen? Maallikon kokemuksen mukaan moni henkilöautoilija painaa kaasua ja ohittaa hidasta liikennettä, jolloin he todennäköisesti ajaisivat vauhdilla kirkonkylien kohdilla olevien eritasoliittymien ohi.
 - *Vastaus:* Asiaa ei ole tutkittu, mutta hyvällä opastuksella pyritään minimoimaan ohiajojen riski.

- 4) Mitä käytännössä tarkoittaa, että mahdollisen eritasoliittymän toteuttaminen riippuu maankäytöstä?
 - *Vastaus:* Eritasoliittymiä on ensisijaisesti esitetty joko kuntakeskusten kohdille tai merkittävien maanteiden liittymiin. Muualla eritasoliittymiä on esitetty joko aiempien suunnitelmien mukaisesti (Joutsan ja Oravakiven kohta) sekä joidenkin kylien kohdalle niissä tilanteissa, joissa etäisyys lähimpiin eritasoliittymiin on pitkä. Joissakin tapauksissa alueen maankäytön kehittäminen saattaa edellyttää eritasoliittymän rakentamista, jolloin liittymäratkaisu ja sen toteutustarve tarkentuu maankäytön suunnittelun yhteydessä. Eritasoliittymien tarpeeseen vaikuttaa myös esimerkiksi rinnakkaisverkon laatu ja kattavuus. Katkoviivalla esitettyjen liittymien osalta tarve tarkentuu jatko-suunnittelussa.

- 5) Onko paikallisen liikenteen ja tavoitetilanteen rinnakkaistieverkkoa käyttävän liikenteen määriä selvitetty?
- *Vastaus:* Maanteiden liikennemäärät ovat tiedossa, yksityisteiden liikennemääriä ei ole selvitetty. Tavoitetilanteen rinnakkaisverkon liikennemäärät arvioidaan maanteiden liikennemäärien ja tien varteen sijoittuvan maankäytön perusteella.
- 6) Millä aikataululla tulevat aluevaraussuunnitelmat? Aluevaraussuunnitelmien puuttuminen on estänyt investointien käynnistymisen Hartolan taajaman kohdalla.
- *Vastaus:* Hartolan AVS on valmistumassa vuodenvaihteessa.
- 7) Peltoalueilla on tarvetta alikulkumahdollisuuksille riittävän tiheästi, jotta kiertomatkat eivät kasva kohtuuttoman pitkiksi.
- *Vastaus:* Jos kiertomatkat ovat kasvamassa kohtuuttoman pitkiksi, otamme mielellämme vastaan kommentteja tällaisista kohteista ja mm. risteyssiltojen tarpeista. Risteyssiltojen määrä ja sijainti ratkaistaan jatkosuunnittelussa. Toimenpideselvityksessä esitetään rinnakkaisverkon kannalta olennaiset risteyssillat.
- 8) Hartolan kohdan 2+2-kaistainen valtatiejakso: Millä perusteilla jakson päissä vielä mietitään eritasoliittymiä?
- *Vastaus:* Ruskealan kohdalle rinnakkaistien puolenvaihto edellyttäisi joka tapauksessa risteyssillan, joten eritasoliittymä voisi olla toteutettavissa melko pienillä lisätoimenpiteillä.
 - *Vastaus:* Jakson eteläpäässä eritasoliittymää pohdittiin erikoiskuljetusten reitin takia, mutta AVS:n yhteydessä on todettu, että erikoiskuljetukset voidaan ohjata Hartolan pääliittymän kautta, eikä Tainionvirran pohjoispuolelle sijoittuva eritasoliittymä ole verkollisesta näkökulmasta tarpeellinen.
- 9) Hartolassa Pohjolan ja Kirveskoskentien välisellä paikallistiellä on painorajoitettu silta ja yksityisteitä pitkällä matkalla, ja aiemmin mm. onnettomuustilanteiden yhteydessä reittiä ei ole ollut mahdollista käyttää kiertotienä. Miten hyödyntäminen rinnakkaistienä onnistuu?
- *Vastaus:* Nykyiset alemman tason maantiet tai yksityistiet eivät välttämättä sellaisenaan sovellu rinnakkaisteiksi, vaan ne edellyttävät toimenpiteitä. Rinnakkaistiet parannetaan valtatiehankkeiden yhteydessä, jolloin myös silloille tehdään tarvittavat parannustoimenpiteet, jotta lain mukaan sallittu liikenne voi käyttää rinnakkaistietä.
- 10) Välille Vahteristo–Osittu ei ole suunniteltu yhtään eritasoliittymää, vaan välille on suunniteltu pitkä rinnakkaistiejakso, joka alittaa valtatie kolmesti. Esittäisin eritasoliittymää Onkiniemen kohdalle.
- *Vastaus:* Työn yhteydessä on pohdittu hyväksyttävää liittymäväliä, ja eritasoliittymiä on päätetty esittää 5-10 km välein olosuhteista riippuen (mm. maantieliittymien ja taajamien sijainti). Mahdollisia yksityisteiden eritasoliittymiä vielä pohditaan. Tavoiteverkon tilanteessa jatkuva rinnakkaistie on kuitenkin hyvätasoinen ja rinnakkaistie toimii sujuvana paikallisen liikenteen yhteytenä eritasoliittymien välillä. Otetaan pohdintaan mahdollinen eritasoliittymä Onkiniemen kohdalle.

- 11) Esimerkiksi metsä- ja maarakennuskoneiden kuljetuksia ajatellen, mikä on risteyssiltojen vapaa korkeus?
- *Vastaus:* Alikulkukäytävien ja risteyssiltojen alikulkukorkeudet tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Paikallisen liikenteen tarpeet pyritään huomioimaan.
- 12) Miten tullaan kulkemaan kohteisiin, jotka sijaitsevat eri puolella valtatieta kuin maantietasoinen rinnakkaistie?
- *Vastaus:* Vaikka nyt on esitetty rinnakkaistie vain valtatie toiselle puolelle, niin kaikille kiinteistöille järjestetään kulkuyhteys yksityistiejärjestelyillä. Yksityistiejärjestelyt tarkentuvat ja vahvistuvat jatkosuunnittelussa.
- 13) Tulevatko rinnakkaistiet jatkossa tienkäyttäjien hoidettaviksi ja maksettaviksi?
- *Vastaus:* Yhtenäinen rinnakkaistie on valtion ylläpitämä maantie tai kunnan ylläpitämä katu, joten rinnakkaisteistä ei tule kustannuksia tienkäyttäjien maksettaviksi. Rinnakkaistien lisäksi tehdään yksityistiejärjestelyitä, joista aiheutuu kustannuksia käyttäjille.
- 14) Onko mahdollista rakentaa liittymiä, joissa on vain rampit, mutta ei alikulkuja?
- *Vastaus:* Valtatielle tulee risteyssiltatarpeita myös muualle kuin esitettyjen eritasoliittymien yhteyteen, joten liittymäjärjestelyihin liittyy muita rajoitteita kuin risteyssillan rakentaminen. Liittymiä ilman risteyssiltaa pyritään välttämään, ja ennemmin rakennetaan eritasoliittymä risteyssillan yhteyteen.
- 15) Mikä on rinnakkaistien nopeusrajoitus?
- *Vastaus:* Rinnakkaistien nopeusrajoitus vahvistuu vasta tien toteuttamisen myötä, mm. väylätyypin ja liittymätiheyden mukaan. Rinnakkaistien nopeusrajoitus riippuu rinnakkaistiejakson luonteesta: taajamajaksoilla ja kyläasutuksen kohdalla nopeusrajoitus on todennäköisesti alhaisempi ja muilla osuuksilla korkeampi.

Yleisötilaisuuden jälkeen sähköpostilla ja puhelimitse tulleet kysymykset ja palautteet:

- Palaute 1:** Kiinteistön omistajien vastine toimenpideselvitykseen Vt4 Lusi-Kanavuori Viisarimäen kohdalla. Vastineessa oli esitetty ehdotus rinnakkaistien ja eritasoliittymän järjestelyistä Viisarimäen kohdalla.
- *Vastaus:* tutkitaan liittymäjärjestelyjen muutosta ehdotettuun suuntaan.
- Palaute 2:** Joutsassa on edellisen valtatieremontin yhteydessä suljettu ison tien risteyskiä, ja rakennettu korvaavaa rinnakkaistietä. Niistä on tullut yksityisteitä, paikallisten tienkäyttäjien ylläpitämiä. Miten tämä asia muuttuu uusien suunnitelmien myötä? Lunastaako valtio nyt käytössä olevat yksityistiet, kun tavoitetilä 2050:n rakentaminen niillä kohdilla aikanaan käynnistyy?
- *Vastaus:* Toimenpideselvityksessä esitetään periaateratkaisu rinnakkaistieverkon osalta. Rinnakkaistieverkon tarkka sijainti määritellään vasta lain mukaisessa tiesuunnitelmassa. Maantietasoinen rinnakkaistie tulee vain toiselle puolelle valtatieta ja mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään olemassa olevaa väyläverkkoa rinnakkaistien suunnittelussa ja toteutuksessa, jos se on mahdollista. Olemassa olevan verkon hyödyntämismahdollisuudet tarkentuvat jatkosuunnittelussa.

Onko niin, että jatkossa rinnakkaistiet ovat pelkästään valtion hoidossa, omistamia ja ylläpitämiä? Entä katuosuudet?

- *Vastaus:* Lähtökohtana on, että valtatiellä 4 on maantietasoinen rinnakkaistieverkko eli koko yhteysväylillä on joko maantie tai asemakaava-alueella katu rinnakkaistienä. Valtio ei lunasta katuja maantiekseksi, vaan rinnakkaistie voi olla hallinnollisesti katu. Niiltä osin kun rinnakkaistie toteutetaan maantienä, tulee rinnakkaistie valtion ylläpitämäksi ja omistukseen.

Kun yksityistie muuttuu maantiekseksi, tarkoittaako se tien leventämistä tai muuta uudisrakentamista?

- *Vastaus:* Jatkosuunnittelussa tarkentuu myös rinnakkaistien laatutaso, eli mm. poikkileikkaus ja nopeusrajoitus, mutta lähtökohtaisesti yksityistieverkko on tehty erilaisen liikenteen tarpeisiin, kun rinnakkaistieverkko, joten parannustarpeita tulee. Parannustarpeet voivat olla juurikin esimerkiksi tien leventämistä, rakenteen parantamista tai linjauksen muuttamista (jos hyödynnetään olemassa olevaa).

Lisäksi mainitsitte, että Joutsan varalaskupaikalle tulee samantyyppinen leveä keskialue kuin Lusin varalaskupaikalla. Tämä tarkoittanee Joutsan varalaskupaikan asfaltoinnin leventämistä kummastakin laidasta? Sehän oli vielä kymmenkunta vuotta sitten leveämpi kuin nyt, mutta laidoilta jyrättiin vanha asfaltti pois.

- *Vastaus:* Emme osaa tässä vaiheessa ottaa kantaa, miten Joutsan varalaskupaikan kohdalla tehtävä leventäminen käytännössä tehtäisiin.

Palaute 3:

Yleisötilaisuudessa esitettyjen karttojen mukaan mökkini viereinen hiekkatie on suunnitelmassa muuttumassa rinnakkaistiekseksi, ja sitä myötä maantiekseksi Hartolan Pohjolan kylässä. Rakennukseni on jo nyt lähellä tietä ja vastakkaisella puolella sijaitseva naapurini rakennus myös. Meitä huolestaa miten rakennustemme käy, mahtuvatko ne tulevaisuudessakin olemaan paikallaan?

- *Vastaus:* Rinnakkaisteiden sijainti suhteessa rakennuksiin tarkentuu jatkosuunnittelussa. Nykyiset rakennukset pyritään mahdollisuuksien mukaan huomioimaan suunnittelutarkkuuden mukaisesti.

Toisaalta vastakkaisella puolella valtatieta 4 sijaitsee nykyisin Taukotupa. Jos Pohjolan alueelle ei tule eritasoliittymää, ei Taukotuvalla varmastikaan ole tulevaisuutta huoltoasemana tai pysähdyspaikkana valtatie liikenteelle. Kyläläisille ja hartolalaisille se voisi kuitenkin olla jonkinlainen ravintola-/kahvila-/kylätalo tms. jos Taukotuvan ohi menisi rinnakkaistie. Voisiko siis tässä kohtaa nelostietä yksi vaihtoehto olla, että maantien veroinen rinnakkaistie menisikin Taukotuvan puolella ja Valasjoentie säilyisi hiekkatienä pyöräilijöiden, traktoreiden yms. hitaan ja kevyemmän liikenteen kylätienä?

- *Vastaus:* Tutkitaan rinnakkaistien sijainti tällä kohdalla myös toiselle puolelle ja arvioidaan, kumpi on kokonaisuuden kannalta parempi vaihtoehto.

Palaute 4: Miten tullaan 4-tien suunnitelmissa huomioimaan tiloihin liittyvien eri palstojen yhteys, jotka sijaitsevat tien vastakkaisilla puolilla ilman, että tien toiselle puolelle tarvitsee kiertää harvakseltaan olevien eritasoliittymien kautta. Eli mikä näissä on periaatteena tässä vaiheessa?

- *Vastaus:* Toimenpideselvityksessä esitetään rinnakkaisverkon kannalta olennaiset risteyssillat. Näiden lisäksi tarvitaan todennäköisesti myös muita risteyssilloja paikallisen liikenteen sekä eläinten kulkuyhteyksien tarpeisiin. Risteyssiltojen tarkempi määrä ja sijainti ratkaistaan jatkosuunnittelussa.

Palaute 5: Kannanotto toimenpideselvitykseen liittyen:

Me Sysmän Onkiniemellä asuvat olemme huolissamme eritasoliittymän puuttumisesta Sysmän 4-tieosuudella. Onkiniemen kylän keskustassa oleva liittymä on pääsuoni kyläläisille liittyä molemmin puolin 4-tielle. Tämä liittymä kokoaa useita pikkuteitä yhteen. Eritasoliittymä olisi elintärkeä Onkiniemen asutuksen ja yritysten elinvoiman kannalta.

Kylän teillä kulkee päivittäin raskasta liikennettä, mm. Destian murskerekkvoja, käyttäen tämänhetkistä kylän keskustan liittymää. Rinnakkaistiet kannattaisi keskittää juuri tähän liittymään, josta erkanee monta kylätietä pitkienkin matkojen päähän ympärivuotiseen ja vapaa-ajan asutukseen, metsätalouteen tai murskelouhimoon.

Kiviaineskuljetukset pitävät sisällään louhimosta ajettavaa tiepohjiin tarvittavaa murskettä sekä muita tienpitoon tarvittavia tuotteita. Raskas liikenne täällä sisältää myös metsätalouteen liittyvää puunkuljetusta yhdistelmäajoneuvoilla ja metsäntyöstökoneilla, sekä erilaisia suuriakin maatalouskoneita peltojen viljelyä varten.

Suunnitelmassa oleva "maantietasoinen rinnakkaistie" tulee helposti liian pitkäksi ja se lisää huomattavasti matkaa nykyiseen verrattuna sekä se ei ole enää niin turvallinen.

Me onkiniemeläiset kanta-asukkaat, Onkiniemellä yritystä pitävät ja suuri määrä vapaa-ajan asukkaita, lähestymme yhdessä Vt 4 suunnittelijoita saadaksemme mahdollisimman keskeiselle ja hyvälle paikalle Onkiniemeä eritasoliittymän kulkemistamme helpottamaan niin etelään kuin pohjoisen suuntaan. Risteystä ehdotamme kyläkeskuksen nykyisestä risteyksestä hieman pohjoiseen jättäen Liikkuvan kiven, rakennukset ja pellot koskematta.

- *Vastaus:* Otetaan pohdintaan mahdollinen eritasoliittymä Onkiniemen kohdalle.

Palaute 6: Voisiko Onkiniemen kylällä olla oma liittymä nykyisen Liikkuvan kiven liittymän pohjoispuolella? Tällä kohdalla ei olisi peltoja tai rakennuksia?

Onko Ositunkulman liittymää mahdollisuuksia tuoda etelämmäksi vanhaa valtatieä hyödyntäen, vaikka esimerkiksi Unajantielle/Hirvikumuntielle saakka?

Onkiniemen ja Pääsinniemen peltokuviot ovat pieniä jo muutenkin, niin onko maantietä ja rinnakkaisteitä mahdollista linjata peltoja ja rakennuksia säästäen?

Pääsinniementien alusta lähtee Riihijärventie, olisiko sen alkupätkää mahdollista hyödyntää rinnakkaistienä? On ollut ennenvanhaan Heinola-Jyväskylä tienä.

Alueella on metsä ja maarakennuskoneiden kuljetuksia, monet niistä korkeudeltaan lähemmäksi 5 metriä korkeita → joten alikulut pitäisi olla riittävän korkeita aina vaikka 5.2m saakka liikenteen sujumisen kannalta myös alikulujen kohdalla.

- *Vastaus:* Otetaan pohdintaan mahdollinen eritasoliittymä Onkiniemen kohdalle. Eritasoliittymien järjestelyt esitetään toimenpideselvityksessä alustavina ja ne tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Tiejärjestelyjen suunnittelussa pyritään kokonaisoptimointiin ja mahdollisuuksien mukaan säästämään nykyisiä rakennuksia ja peltoja. Paikoin joudutaan silti todennäköisesti leventämään tietä myös pelloille. Rinnakkaisteiden täsmällinen sijainti ja tilantarve tarkentuu jatkosuunnittelussa. Alikulkukorkeudet ratkaistaan jatkosuunnittelussa, mutta kirjataan tiedoksi toimenpideselvityksen tausta-aineistoon.

Palaute 7: Sysmän Onkiniemellä pitää olla oma liittymä.

Liittymä palvelee kyläläisiä, kesämökkiläisiä, maa- ja metsätalouden kuljetuksia ja nopeuttaa palo- ja pelastustoimea ja näin ollen lisää turvallisuutta.

Kyläläiset varmasti löytävät kaikkia osapuolia tyydyttävän ratkaisun liittymän paikalle. Toiseen tiellä ei saa lisätä kyläläisten rasitusta hoidettavalla tiellä pitkällä tähtäimellä.

Vastaus: Otetaan pohdintaan mahdollinen eritasoliittymä Onkiniemen kohdalle.

Palaute 8: Palaute koskien rinnakkaistiejärjestelyä välille Siltala – Kalthon liittymä:

Pidämme selvityksessä esitettyä vaihtoehtoista rinnakkaistietä erittäin huonona ratkaisuna, koska vaihtoehtoinen rinnakkaistielinjaus kulkee Pentinkulman kiinteistöjen ja Kilpilohi Oy:n vedenottamon läheltä. Lisäksi vaihtoehtoinen rinnakkaistielinjaus kulkee kohdasta, jossa sijaitsee puuarkuille perustettu historiallinen Kilpijoen holvisilta.

- *Vastaus:* Toimenpideselvityksessä tutkitaan rinnakkaistien esitetyt vaihtoehdot ja arvioidaan, kumpi on kokonaisuuden kannalta parempi vaihtoehto.

Palaute 9: Palaute rinnakkaistiejärjestelystä Hartolan pohjoispuolella Lestin ja Ansion välillä. Palautteen mukaan rinnakkaistie tulisi toteuttaa Lestin kohdalla ennemmin valtatie itäpuolelle.

- *Vastaus:* Toimenpideselvityksessä tutkitaan erilaisia vaihtoehtoja ja arvioidaan, mikä on kokonaisuuden kannalta paras vaihtoehto. Rinnakkaistien puoleen vaikuttaa mm. asutuksen ja muun maankäytön sijainti, mahdolliset suojelualueet ja arvokohteet sekä verkollinen kokonaisuus.